

УРАГАНИ В ПІВНІЧНІЙ ЧАСТИНІ АТЛАНТИЧНОГО ОКЕАНУ В 2024 РОЦІ

А. Б. Семергей-Чумаченко, к.геогр.н., доц., В. В. Шепель, асп.

Кафедра метеорології та кліматології
alina.semerhei-chumachenko_mik@onu.edu.ua

Урагани суттєво впливають на судноплавство в Північній Атлантиці, створюючи небезпечні умови для морських перевезень через утворення штормового вітру (до 250 км/год і більше) та високих хвиль, які можуть досягати 15-30 метрів, зменшення видимості та навігаційних можливостей у зонах інтенсивних опадів, гроз і туману. Іноді судна змушені уникати зони ураганів, що призводить до зміни маршрутів, збільшення витрат часу та пального, що впливає на логістику та економічну морських перевезень. Також урагани можуть завдавати шкоди портам, прибережним об'єктам і суднам, що знаходяться в зоні їх дії. Отже урагани становлять серйозну загрозу для судноплавства в Північній Атлантиці, і для зменшити їх вплив можна через розробку систем раннього попередження та корегування маршрутів суден.

Урагани в Атлантичному океані утворюються з червня по листопад завдяки поєднанню кількох факторів, а саме теплої поверхневої води океану (температура води вище 26,5°C), вологого повітря, слабкого вертикального вітру та нестійко стратифікованої атмосфери, а пік активності сезону ураганів припадає на вересень.

На основі 30-річного кліматичного періоду з 1991 по 2020 рік середній сезон ураганів в Атлантиці включає 14 штормів [2], 7 ураганів і 3 великі урагани (категорія 3, 4 або 5 за шкалою ураганного вітру Саффіра-Сімпсона). Перший шторм (TS) зазвичай формується в середині або наприкінці червня, перший ураган (H), як правило, формується на початку або в середині серпня, а перший великий ураган (MH) формується наприкінці серпня або на початку вересня.

Сезон ураганів в Атлантиці 2024 року мав практично середню активність виникнення штормів та ураганів, тому що цього року сформувалося 15 тропічних [2] штормів (рис. 1), з яких 6 стали ураганами (Hurricane), а 4 стали великими ураганами (Major Hurricane). У порівнянні з 2023 р. [1] цей сезон був менш активним.

Половина штормів (67 %) утворилася у вересні та жовтні, тобто на пік сезону ураганів у вересні припало 27 %, а на жовтень 40 %. У листопаді та травні не було жодного урагану. Влітку формувалося 1-2 урагани на місяць, а перший випадок був зафіксований пізніше середнього початку сезонів ураганів – лише 19-20 червня 2024 р.

Перший тропічний циклон 2024 року Alberto зародився під впливом Центральноамериканського вихорю (CAG), який виник над Центральною

Америкою 15 червня 2024 р. та поступово просувався на північний захід до 17 червня. Спочатку зосереджена зона злив і гроз уздовж південної частини вихорю була розташована поблизу затоки Теуантепек 15-16 червня. Зона найсильнішого вітру від 30 до 35 вузлів спостерігалася 17-18 червня 2024 р. в 360 морських милях на північ від передбачуваного центру над північно-центральною та північно-західною Мексиканською затокою.

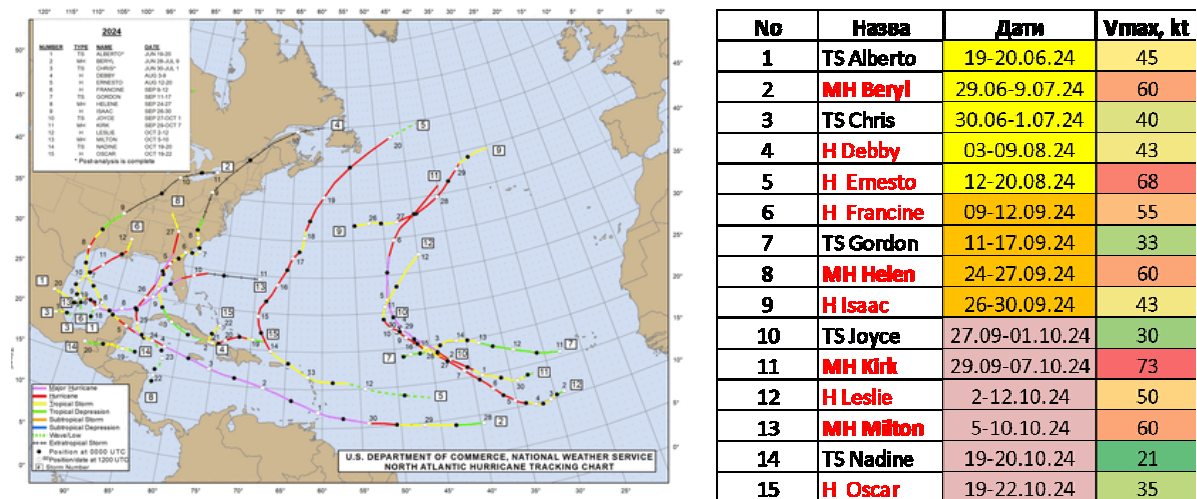

Рисунок 1 – Дати, максимальна швидкість вітру (вузли) та карта траєкторій [2] тропічних циклонів (TS) та ураганів (H, MH) у Північній Атлантиці в 2024 р.

В 2024 році урагани (H) утворювалися з початку серпня (H Debby) до кінця жовтня (H Oscar), та максимальна швидкість досягала від 35 до 68 вузлів (18 та 35 м/с). Великі урагани (MH) виникали не на піці характерного сезону, тобто з середині серпня по середину вересня, а в останню декаду вересня – першу декаду жовтня, максимальна швидкість вітру становила 60-73 вузла. Також один великий ураган (MH Beryl) виник наприкінці червня та зберігався до 9 липня 2024 р.

З точки зору накопиченої енергії циклону (ACE), яка вимірює силу та тривалість тропічних штормів і ураганів, активність у басейні в 2024 році була приблизно на 10 % вище середнього порівняно з довгостроковим [2] середнім значенням за 1991-2020 рр.

Перелік посилань

1. Шепель В.В., Семергей-Чумаченко А.Б. *Характеристика сезону ураганів в Атлантичному океані у 2023 р.* // Матеріали XXIII наукової конференції молодих вчених Одеського державного екологічного університету, 2024, 22–26 квітня. Одеса: ОДЕКУ. 2024. 195-196 с.

2. <https://www.nhc.noaa.gov/data/tcr/index.php?season=2024&basin=atl>

3. Tropical Cyclone Climatology. <https://www.nhc.noaa.gov/climo/>